

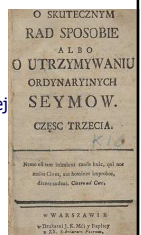
Oświecenie

Opracowanie: Małgorzata Buczek

źródła: wikipedia

Stanisław Konarski

- Ur. 30.09.1700 w Żarczycach koło Jędrzejowa - zmarł 3.08.1773 w Warszawie
- Pisarz, pedagog, publicysta, studiował m.in. we Francji i w Niemczech
- Należał do zakonu pijarów
- Był reformatorem szkolnictwa i założycielem **Collegium Nobilium** (1740 r.)
- Główne dzieła
  - *O skutecznym rad sposobie* - traktat polityczny o błędach ustrojowych i zarysie reformy państwowej
  - *Mowa o kształtowaniu człowieka uczciwego i prawego obywatela* – rozważania etyczne o prawości i honorze człowieka
  - *Ordynacja wizytacji apostolskich* - pierwszy zarys etyki zawodowej nauczyciela

http://www.zgapa.pl/zgopedia/Stanis%C5%82aw_Konarski.html

Collegium Nobilium

- Szkoła wyższa, założona w Warszawie przez Stanisława Konarskiego w 1740 roku
- Była to placówka z nowoczesnym, jak na ówczesne czasy, programem nauczania
- Kładziono w niej mniejszy nacisk na naukę łaciny i greki, a większy na nauki przyrodnicze i języki nowożytne

Szkoła Rycerska (Korpus Kadetów w Warszawie)

- Szkoła dla młodzieży szlacheckiej, przygotowująca do służby wojskowej, obywatelskiej i dworskiej
- Założył ją Stanisław August Poniatowski i Adam Czartoryski
- Oprócz przedmiotów wojskowych wykładano również ekonomię, prawo, historię, geografiię i języki obce
- Uczniowie uczyli się także sztuki władania białą bronią, jazdy konnej, tańców i muzyki

http://warszawa.wikia.com/wiki/Szko%C5%82a_Rycerska

Książę Adam Czartoryski

- Ur. 1 grudnia 1734 w Gdańsku, zm. 19 marca 1823 w Sieniawie)
- Polityk, pisarz, krytyk literacki i teatralny, przywódca Stronnictwa Patriotycznego
- Jeden z głównych przeciwników króla Stanisława Augusta Poniatowskiego
- Od 1768 komendant Szkoły Rycerskiej
- Członek KEN
- Wśród magnaterii, przedstawiciel obozu reform

Popiel Litewska

Pałac Czartoryskich w Sieniawie

Krypta grobowa książąt Czartoryskich w Sieniawie

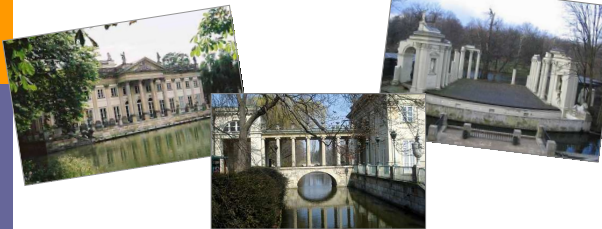
Biblioteka Załuskich

- Biblioteka publiczna w Warszawie
  - jedna z największych bibliotek świata drugiej połowy XVIII wieku
  - jedna z pierwszych, które starały się realizować zadania biblioteki narodowej, gromadząc, katalogując i udostępniając możliwie pełny zasób narodowego piśmiennictwa
  - otwarta dla publiczności 8 sierpnia 1747
- Fundatorami byli bracia - biskupi Józef Andrzej i Andrzej Stanisław Załuscy

Łazienki Królewskie w Warszawie

- Zespół pałacowo-parkowy w Warszawie z licznymi zabytkami klasycystycznymi
- Założony w XVIII wieku z inicjatywy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego

Król Stanisław August Poniatowski (1732-1798)

- Ostatni król Polski 1764-1795
- Był mecenasem nauki, literatury i sztuki
- Na początku panowania przeprowadził reformę armii, utworzył komisję menniczą, w 1765 powołał Szkołę Rycerską
- Największym sukcesem dążeń reformatorskich króla stało się uchwalenie podczas Sejmu Czteroletniego w 1791 Konstytucji 3 Maja
- Reformy zaniepokoiły Katarzynę II, co doprowadziło do rozbioru Polski w 1772 r.
- Sprawując rządę w państwie o ograniczonej suwerenności dążył do rozwoju gospodarczego i kulturalnego kraju
- W 1792 po wkroczeniu wojsk rosyjskich do Polski Stanisław August przystąpił do konfederacji targowickiej, mając nadzieję na uratowanie państwa i części reform
  - zostało to ocenione negatywnie przez społeczeństwo i przyniosło królowi miano „zdrajcy narodu”
- W czasie powstania 1794 odsunięty od władzy, sprzyjał powstańcom mimo braku wiary w końcowy sukces

Obiady czwartkowe

- Organizowane przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego na wzór paryskich salonów literackich, spotkania intelektualistów polskich
  - pierwsze spotkanie odbyło się w 1770 r., ostatnie w 1777 roku
  - organizowane były regularnie co tygodni i trwały od trzech do czterech godzin
  - przeważnie odbywały się na Zamku Królewskim, latem w Łazienkach
  - celem spotkań były rozmowy na tematy związane ze sztuką, nauką, omawianie dzieł literackich
  - na obiadach spotykali się artyści, czyli malarze, rzeźbiarze, poeci, literaci itp.
- Obiady czwartkowe pełniły funkcje niemal kulturalnej instytucji, której działalność znacząco wpłynęła na rozwój literatury tego okresu. Prasowym organem obiadów czwartkowych były *Zabawy Przyjemne i Pożyteczne*
- Obiady kończyły się poprzez wniesienie na sale i podanie królowi suszonych śliwek, gdy władca był już zmęczony.

Ignacy Krasicki

- Ur. 3.02.1735 w Dubiecku, zm. 14.03.1801 w Berlinie
- Biskup warmiński, arcybiskup gnieźnieński, hrabia Świętego Cesarstwa Rzymskiego, prezydent Trybunału Koronnego w Lublinie w 1765, poeta, prozaik i publicysta
- Jeden z głównych przedstawicieli polskiego oświecenia - nazywany „księciem poetów polskich”
- Z racji pełnionej funkcji zasiadał w Senacie Rzeczypospolitej
- Był współorganizatorem i uczestnikiem obiadów czwartkowych
- W 1781 r. wydał dwutomowy *Zbiór potrzebniejszych wiadomości*, drugą po *Nowych Atenach* polską encyklopedię powszechną. Jest również autorem dzieła *Mikołaja Doświadczńskiego przypadki* uznawanego za pierwszą polską powieść
- Tworzył głównie bajki, satyry i poematy heroikomiczne.